

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2023

Skanör 54:10

fornlämning L1989:5374

LEDNINGSSCHAKT

Vellinge kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2024:16

Per Sarnäs

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2023

Skanör 54:10

fornlämning L1989:5374

LEDNINGSSCHAKT

Vellinge kommun
Skåne län

Skånearkeologi AB

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2023

Skanör 54:10, fornlämning L1989:5374

Ledningsschakt

Vellinge kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2024:16

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

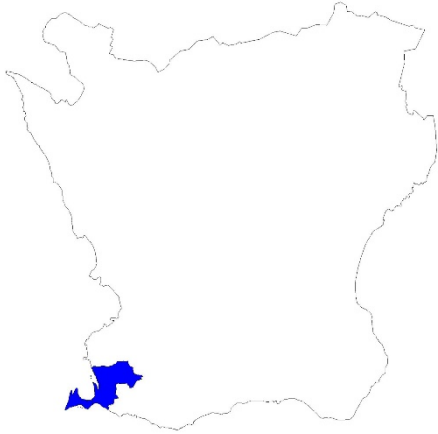
Omslagsbild: Schaktning sydöstra schaktet

Kartor: © Lantmäteriet/Metria ordernr 724868

© Skånearkeologi 2024

Innehåll

Undersökningens bakgrund och resultat	5
Referenser	6
Tekniska och administrativa uppgifter	7

Figur 1. Karta över Skåne med Vellinge kommun och Näsät markerat med blått.

Figur 2. Del av fastighetskartan över Näsät. Undersökningsområdet är markerat med röd prick. Fornlämningar i form av Falsterbos och Skanörs medeltida utbredning och de två borgarna i Falsterbo och Skanör är markerad med blå linje.
©Lantmäteriet

Undersökningens bakgrund och resultat

Med anledning av planerade ledningsdragningar inom fastigheten Skanör 54:10 som ligger inom Skanörs medeltida stadsområde (L1989:5374) beslutade länsstyrelsen Skåne om en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning.

I samband med en omfattande renovering av Hammargården (Skanör 54:10) lades nya vatten- och avloppsledningar samt kulvertar för andra ledningar. Sammanlagt 35,7 m² schakt med ett djup av ca 0,8–1,2 m dokumenterades. Schakten inmättes med en RTK-GNSS (GPS). Merparten av fyllnadsmassorna undersöktes skiktvis med metall-detektor.

Den del av schakten som gick i sydvästlig–nordostlig riktning berörde en äldre ledningssträckning där lagren var helt omrörda. Endast vid ett par ställen framkom bottenänden i schaktbotten. Den sista schaktningen innebar en förlängning av befintligt schakt österut men ca 0,4 m grundare. Då mängden fynd varit sparsamt och inga anläggningar påträffats i de andra schakten följdes inte denna del av schaktningen.

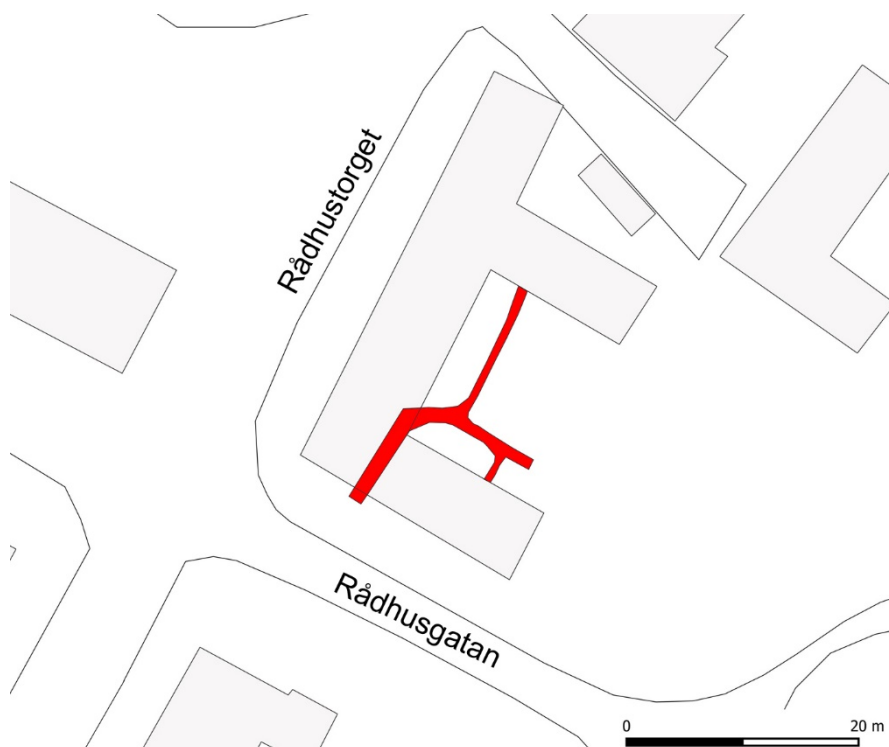
Det förekom få fynd av såväl keramik, djurben som metallfynd, endast keramik och metallfynd insamlades. Av de metallfynd som framkom har endast två bedömts vara värda att ta tillvara, ett skatte- eller kontrollmärke av bly och en hel klädesplomb av bly med ett ankare. Ankare på klädesplomber är ganska vanligt förekommande. Någon parallell till denna klädesplomb har dock inte påträffats. Troligen rör det sig om en plomb från en privat klädeshandlare eller tillverkare. Skatte- eller kontrollmärket saknar motsvarighet bland de märken som Otto Rydbeck redovisar i ”Den medeltida borgen i Skanör”. Vid denna undersökning påträffades ett tusental märken med 250 olika mönster, varav de flesta var märkta med en bokstav men även andra motiv förekom. Det påträffade märket har en bokstav h eller möjligen r med krona ovanför och omgivet av en pärlring. Rydbeck menar att märken med minuskler är senare än de med majuskler och daterar dem till 1400-tal. Rydbeck konstaterar att det sannolikt har funnits betydligt fler varianter när de var i bruk. Troligen utgör de en sorts kvitto på att man erlagt en skatt eller en avgift (Rydbeck 1935). I övrigt utgjordes metallfynden av diverse plåtar av bly eller koppar och oidentifierade föremål. Bland de fåtaliga keramikskärvorna finns en skärva östersjökeramik, en skärva yngre svartgods, botten av ett siegburgkrus, del av en kanna i möjligen äldre rödgods samt yngre rödgods (Tabell 1). Fynden representerar hela medeltiden. Det påträffades få eftermedeltida fynd.

Figur 3. Skatte- eller kontrollmärke av bly (LUHM 33 328:2). Skala 1:1.

Figur 4. Klädesplomb av bly med ett ankare. (LUHM 33 328:1). Skala 1:1.

Figur 5. Schaktplan som visar schaktets utsträckning (rött).

Fnr	Sakord	Typ	Material	Del	Antal	Vikt	Schakt	Beskrivning
1	Klädesplomb		Bly		1	6	Portschakt	
2	Skattemärke		Bly		1	3	Portschakt	
3	Kärl	Yngre rödgods	Keramik		1	3	Portschakt	
4	Kärl	Östersjö	Keramik		1	5	Portschakt	
5	Kanna	Äldre rödgods	Keramik	Hank	1	49	Portschakt	
6	Kärl	Östersjö	Keramik		1	12	Lösfynd dag 2	
7	Kärl	Yngre rödgods	Keramik		1	13	Lösfynd dag 2	
8	Krus	Stengods	Keramik		1	4	Lösfynd dag 2	
9	Kärl	Yngre rödgods	Keramik		1	3	Lösfynd dag 2	Oglaserat
10	Kanna	Äldre rödgods	Keramik	Hals, hank	1	31	Lösfynd dag 2	
11	Krus	Stengods	Keramik	Fot	1	58	Lösfynd dag 2	Siegburg

Tabell 1. Tabellen redovisar samtliga tillvaratagna fynd (LUHM 33 328).

Referenser

Litteratur

Rydbeck, O. 1935. Den medeltida borgen i Skanör. Historik undersökningar och fynd
Skrifter utgivna av Kungl. Humanistiska vetenskapssamfundet i Lund.

Kartmaterial

Fastighetskartan

Internetreferenser

Fornsök

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer 431- 4292-2023
Skånearkeologis diarienummer 202312
LUHM nr 33 328

LänSkåne
Kommun Vellinge
SockenSkanör
Fastighet Skanör 54:10
RAÄ-nummerL1989:5374/ Skanör m. Falsterbo 14:1

Koordinatsystem Sweref 99 TM
N koordinat 6143467
E koordinat 363899
M ö.h.1-2,5

Fältarbetstid 2023-10-03–2023-10-04
Antal arbetsdagar2
Antal arkeologtimmar 10

Undersökt yta35,7 m²

Projektansvarig Per Sarnäs
UppdragsgivareHelena Sjöstedt Ware

Arkivmaterial i form av, shp-fil, digitala foton och rapportoriginal förvaras på Lunds universitets historiska museum.